

Letniška cena: --  
 Čelo leta . . . K 12--  
 Pol leta . . . 6--  
 Četrť leta . . . 3--  
 Mesečno . . . 1.20  
 Zunanji Avstrije: ----  
 Čelo leta . . . 15--  
 Posamezne številke  
 -- 20 vinarjev. --

# STRAŽA

Inserati ali oznanila  
 se računajo po 40 vin.  
 od 6 redne petitvrste: pri  
 večkratnih oznanilih velja  
 ---- popust. ----  
 „Straža“ izhaja v pon-  
 deljek in petek popoldne.  
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor  
 Slovenska ulica. 5. — Telefon št. 112.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti  
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

## Za prekmurske Slovence.

Poslanec dr. H o h n j e c je v državnem zboru v Beogradu stavil na ministerkega predsednika Protida vprašanje, ali vlada hoče in more kaj storiti, da bo vse slovensko ozemlje na Ogrskem, kakor daleč sega slovenska zemlja in slovenska govorica, torej vsaj do Sv. Gotharta z železnično progo ob Rabi pripadalo Jugoslaviji. Po načrtu sporocenem iz Pariza, bi namreč severna meja

predmurske Slovenije tekla kakšnih 10—15 km južno od Sv. Gotharta. Nadalje je poslanec vprašal, kaj ni vlada nič ukrenila v obrambo prekmur-  
 skih Slovencev zoper strahovlado madžarskih bolj-  
 ševikov, ki po teh krajih divjajo z grozovito su-  
 rovoščjo, morijo ljudi, plenijo, ropajo in požigajo.  
 Ali bo vlada takoj storila svojo dolžnost v rešitev  
 naših ubogih slovenskih bratov preko Mure?

## Slovenci pri Lučanah protestirajo.

Naše uredništvo je dobilo naslednje pismo:  
 Gradišče, 19. jun. 1919.

Ko se je raznesla vest, da je ententa predlo-  
 žila načrt, po katerem pripade cel slovenski del  
 lipniškega okraja k Nemški Avstriji, so se dvignili  
 skoro vsi prebivalci tega ozemlja brez razlike na-  
 rodnosti izjavili, da nočejo pod nobenim pogojem  
 pripadati k Nemški Avstriji. Tlačanstva mora biti  
 enkrat konec.

Občinski svet občine Gradišče pri Lučanah  
 se je sestel k izredni seji in je napravil ta-le so-  
 glasen sklep:

V današnji izredni občinski seji se je spreje-  
 la ta-le resolucija: Pravičen mir hočemo! Z ozi-  
 rom na vesti, da bi pripadal slovenski del okraja  
 Lipnica k Nemški Avstriji, protestiramo energično  
 proti taki nasilni priključitvi. Na ta način bi Slo-  
 venci v krajih, kjer Nemci nimajo niti 10% prebi-  
 valstva, bili obsojeni na smrt. Najmanj kar zahte-  
 vamo, je stara demarkacijska črta, ki se mora v  
 toliko popraviti, da pridejo trgi Lučane, Gomilica  
 in Ernovž k Jugoslaviji. — Gradišče, 19. junija.  
 Gregor Železnik, gerent.

## Usodepolni dnevi.

Odstop laškega ministrstva! — kaj naredi Nemci?  
 — se vedno uganka celovške kotline!

Laško ministrstvo je odstopilo. V četrtek je  
 bil sklican v Rimu državni zbor, ministrski pred-  
 sednik »častitljivi« (to je uradni naslov poslancev  
 na Laškem) Orlando je poročal o položaju. Prvi  
 del govora se je pečal z zunanjo politiko. Pohvalil  
 se je, da je Italija na severu dosegla za mejo »ve-  
 ličastni branik«, katerega je postavila narava; kar  
 se tiče primorskega vprašanja, je izjavil, da vstra-  
 ja Italija neomejno pri izpolnitvi londonskega do-  
 govora. Predlagal je, naj sprejme zbornica dnevni  
 red, ki bi vseboval tri misli: 1. odločne vztrajati  
 pri bistvenih točkah italijanskih zahtev; 2. ohr-  
 aniti zvestobo do zaveznikov; 3. izogibati se vsem  
 oblikam slepe in trdovratne nepopustljivosti. Med  
 govorom ga je zbornica večkrat burno prekinila  
 in posamezni govorniki so klicali: odstopite, od-  
 stopite. Nastopilo je glasovanje. Za vlado je gla-  
 sovalo 81 poslancev, proti pa 310. Proti vladi

so bili poslanci raznih skupin: socijalisti, skrajni  
 nacionalisti, takozvani Giolittijenci, ki so bili proti  
 vojski in so sedaj za zvezo z Nemčijo. Po na-  
 šem mnenju je bilo to glasovanje dvoje: med mi-  
 nistrskim predsednikom Orlandom in laškim mi-  
 nistrom zunanjih zadev Sonninom, ki je po roj-  
 stvu napol Jud, napol Anglež, doma nekje na Ju-  
 trovem. Orlando je bolj zmiren, Jud Sonnino je  
 imperialističen do skrajnosti. Zmagal je poslednji  
 in s tem stojimo pred novimi vprašanji.

Danes bi imeli nemški odposlanci podpisati  
 mir. Pred dnevi so se vrnili iz Pariza z razbitimi  
 glavami, veliko vprašanje je, če pridejo do danes  
 zvečer nazaj in podpišejo. Za podpisovanje so na  
 Nemškem boljšeвики, proti so hivi konservativci,  
 nacionalci in liberalci, ki so sedaj imenujejo de-  
 mokracijo, socijalisti in katoličani še niso prav jasni.  
 Menda bi hoteli podpisati, toda z gotovimi pri-  
 draki. Tako jim je težko v pogodbi priznati, da so  
 samo Nemci edini krivci vojske, dalje se jim zdi  
 poniževalno, da bi morali izročiti svoje vojsko-  
 vodje in politike kot zločince Franciji, da jih  
 ententa sodi. Seveda imajo še mnogo drugih težav

## Nemška vlada odstopila.

Nemčija je dobila od mirovne konference na-  
 log, da mora do ponedeljka, dne 23. junija sprejeti  
 in podpisati mirovne pogoje, ne da bi imela pra-  
 vico do kaknega nadaljnjega ugovora ali zavlače-  
 vanja. Po poročilu iz Weimarja, kjer se nahaja  
 začasno sedež nemške vlade, je sedanja nemška  
 vlada Scheidemannova dne 20. junija odstopila, kar  
 je v zvezi s stavljenim rokom za podpis mirovnih  
 pogojev.

## Pax Romana.

(Nafaljevanje.)

Bismarck je dobro računai, da bo radi Sre-  
 dozemskega morja prej ali slej prišlo do spora  
 med »latinskima sestrami«, ni pa slutil, da bode  
 prav radi te točke Italija pustila Nemčijo na cedi-  
 lu v najhujši sili, v svetovni vojni l. 1915. Ko je  
 izbruhnila svetovna vojna, je Italija čakala, na ka-  
 teri strani bi gotoveje dosegla svoj cilj. Ko je Ev-  
 ropa obrnila vso svojo pozornost na veliki kon-  
 flikt s centralnima vlastima, so Italijani natihome  
 zasedli dvanaajstero grško ototje. Nevtralnost je  
 Italiji bila deveta briga, njo je vodila le ena zve-  
 zda: oblast starega Rima in »serenissime« Vene-

## LISTEK.

### Spomini.

(Napisal Matko.)

II.

#### Kralj.

Svetovna vojska je bila čudna mati. Rodila  
 je toliko novega in nepričakovanega kakor nobena  
 druga. Pomela je s prestolov cesarje in kralje in  
 še samemu ruskemu carju ni prizanesla. Kaj so  
 čutili ti vladarji pri svojem ponižanju — kdo bi  
 vedel!

O, ali naj vam jaz povem? Saj sem bil tudi  
 sam nekoč nekak kralj nekak kralj v svojem kra-  
 ljestvu, in doživel sem padec — samo da se ta-  
 ko žalostno ni končal kakor pri onih vladarjih.

Bilo je morda leto dni po enem dogodku o  
 »nori Ančki«. Krasel sem v tej dobi najbolj na  
 starosti, na modrosti in velikosti nekoliko manj,  
 ker sem bil še pač otrok. Po pravici trdijo ne-  
 kateri strogi in spokorni možje, da je človek, »re-  
 ven črv«; le pogledajte ga, kako leze po tleh, dok-  
 ler še ne mere hoditi.

Drugi pa zopet trdijo, da je človek ustvarjen  
 za nekaj višjega, to je, da stremlji navzgor, kvišku.  
 V dokaz nam je zopet otrok, ko začne hoditi.

Kdor pa hoče hoditi, mora se dvigniti ter se po-  
 staviti na svoje noge. Da se pri tem pogosto vse-  
 de na najmanjše občutljivi del telesa, kdo bi mu za-  
 meril, saj se še odraslim pripeti večkrat kaj slič-  
 nega.

Bilo je torej v tisti dobi, ko sem silil kvišku,  
 to se pravi, ko sem se upiral na roke, privadi-  
 goval telo, da bi je postavil na nogi. Včasih se  
 je posrečilo, največkrat pa izpodletelo. Oboje se  
 mi je pripetilo tudi takrat, ko sem bil »kralj v  
 svojem kraljestvu«. — Bože mili, kako je vsaka  
 čast na sveti minljiva!

Mati so se odpravili na polje plet. S seboj  
 so vzeli prelico in mene v jerbasu. Postavili so  
 jerbasa na cesto, sami pa šli na plet, ki se je  
 razprostiral v strmini pod cesto; tam so me pre-  
 pustili moji volji pri igračah. Oj ti blažena radost,  
 ko si lahko sam postavljaš gradove, četudi iz  
 cestnih kamenčkov in smrekovih storžev!

Igral sem se, kregal se sam s seboj in hvalil.  
 Solnce je šlo tudi tistokrat svojo pot in se  
 hudomušno smehljalo na kralja v jerbasu.

Modri možje trdijo, da je že od pamtveka  
 taka navada, da silijo vsak človek ne le kvišku,  
 temveč tudi po dolgem in širokem. Kot človeku  
 izmed vesoljne množice ljudi je postalo tudi meni  
 kraljestvo v jerbasu pretesno. Začelo se mi je  
 najprej zdehati na široko in debelo, kar je menda  
 izraz srčnega brepenjenja; koj nato pa sem sklenil

v svoji kraljevski modrosti raztegniti moje vladar-  
 stva. Toda kam? Na desno in levo sama pre-  
 ljuba cesta, vzadi breg, spredi pa — o neizmerna  
 prostost!

Srce mi je poskočilo kakor pravemu kralju,  
 oči sem izbulil ter gledal čez jerbasa, da bi do-  
 gnel moje svojega razširjenega kraljestva. Na oko pa  
 se ni zanesli vselej, nlasti, če je še pri merjenju  
 razdalje neizveščano, to je, če je še le pred krat-  
 kim zagledalo ta neenakomerni svet. Ako si moč  
 na pravem mestu, premeri rajši svet z nogami  
 nego z očmi! Ne tajim, da sem bil tudi jaz moč  
 na svojem mestu, ali bolje, moder vladar v jer-  
 basu. Torej osebno po svetu! Položil sem svoje  
 pravične roke na rob jerbasa in se pognal na  
 noge. Vsa teža kraljevske oblasti in časti se je  
 osredotočila na eni strani jerbasa, in takrat je —  
 če se ne motim — mrknilo celo solnce, kajti pre-  
 vrgel se je prestol, zakotalil se po okroglem čez  
 cestni rob, čez njive vedno hitreje, vedno bližje  
 strašnemu prepadu. In kralj? Kaj bi kralj brez  
 prestola?

Posedil jo je za jerbasa. Če se prav spo-  
 minjam, šlo je nekaj časa kar počez, pozneje pa  
 po dolgem, kakor imajo hodi svojo navado.

Tam na njivi sredi korenja je nastal strah  
 in krik:

»Tička leti, Tička leti!« — Tako so mi vča-  
 ših pravili.

cije. Italija je imela svoje »vitalne interese« in »postavne aspiracije« »svetega egoizma«, kakor se je izrazil Salandra, na vseh straneh. Na avstrijski strani Trentino, Trst, Istra, Dalmacija, na ententi ni strani Afrika, Kerkira, Savoja, Malta. Ker se je že po bitki pri Marni v jeseni leta 1914 dalo sklepati, na kateri strani bo zmaga, se je končno Italija odločila za entento, da si tako zasigura kot dedinja Avstrije Jadransko morje in Trentino. Pa še kaj več bo določiti, ko si bodo zmagovalci delili zemlje! A glavna reč je Adrija. Adrija je »par excellence« rimsko morje, ki omogočuje gospodstvo nad Sredozemskim morjem. »Po prvih punskih vojnah«, umujejo Italijani, »je Rim semkaj naravnal svoje ladije in razbil ilirske razbojnike: iz Adrije je napravil pravo latinsko morje. Pod gospodstvom Rima so zacvetele te obali; pod »pax Romana« je Dalmacija videla sijaj rimske civilizacije. Ilirci so postali Latinci in dali Rimu vojakov in celo cesarjev. Dandanes gre zopet Rim po isti poti. Krog usode se sklepa. Vpoštevajte voljo velike matere, o Latinci! Civilizacija latinska je, ki prevzema zopet sluzbo harmonije, sile, lepote.« (Chopin, Italicus Senator, cit. str. 41, 42.)

Proti temu morajo umolkneti vsi dokazi, zakaj nič ni bolj »svetega«, kakor rimska pravica. »Rim mora doseči svoj cilj, svoj pravični cilj imperija. In takrat bo svet imel mir«, pravi Tomaso Sillani (n. d. str. 50).

Kakor zgodovina, gre Italiji na roke tudi »geografska realnost«, da pride do »posvečenih meje«, ki jih je narava sama potegnila.

Te »posvečene meje« ne gredo morda le po Brennerja, po Julijskih Alpah in Dinarskih planinah, marveč imenovani Tomaso Sillani kliče s samozavestnim patosom: »Obrni, Italija, svoje oči proti Orientu, in spoznaj znamenja svoje pravice! Izmeri od Helesponta do Issika (v centralni Aziji) meje novega carstva, ki pristojajo tvoji veličini.« (Chopin, str. 56—57.) Obali Troje, cvetoči etoki ob Mali Aziji, Smirna, Karija, Pamfilija, Adalija, Seleucia, Mersina, Aleksandrette, vsi ti kraji nosijo znake »posvečenih« pravic matere Italije. »Dokazov« za te revindikacije najdejo italijanski pisatelji v Mali Aziji vsaj toliko, kakor na jadranskih obalah. Geografija in zgodovina jih nudita v izobilju in vse to so »bistveni pogoji za življenje in procvit naše zemlje« (Italije), nas zagotavlja Reb. Paribeni (L'Italia e il Mediterraneo orientale 1916, str. 22) Vse, kar se je v Levantu kdaj storilo velikega: modre rimske postave, cvetoča mesta, ceste, mostovi, veličastni spomeniki, križarske vsaje, »vse to je naše.« »Od nas izhajajo vse velike in male reči«, povdarja isti pisatelj. Oživeti torej treba ono sijajno dobo, ko je zemlja pripadala podjelnimi in močnimi. Paribeni vspodbuja svoje rojake. »Mi moramo na novo obuditi Antichijo in Jeruzalem, Ninive in Babilon. Nihče ne more za opravičenost sedelovanja pri tem delu podati takih dokazov, kakor Italija in nihče nima pri tem tako velikih interesov.« Za slučaj morebitne delitve Turčije se pač oglašajo tudi drugi dediči, toda Paribeni jih kratko zavrže: nebena zemlja nima takih razlogov in take potrebe kakor Italija, ker dedne pravice po starem Rimu in Veneciji so enkrat »posvečene« in nedotakljive pravice tretjega Rima.

V primeri s tem se vsenemški mačrti Berlina—Bagdad ali Nord Cap—Bagdad in Srednja Evropa le medla senca. »Nad Nemčijo« je vsaj navidezno zagotavljala slobodni razvoj narodnim skupinam v svojem svetovnem območju. Drugače Italija. Ona pozna samo zlahtne potomce starega Rima — Italijane, vsi drugi, vsaj vzhodne in južne od Italije so barbari, katerim se mora kratkomalo diktirati zakon rimski, zakaj »nobene pravo ni bolj posvečeno, kakor rimsko pravo«, ponavlja Sillani. Narodnostno načelo je po nauka Italijana.

Predno so plevce prišle do prave sape, bil sem že na robu njive — in sedaj še samo štrbunk čez njega!

Pod robom je rasel in cvetel pelin nesreče v podobi kopriv ostrog in trnovja. In skozi to pokoro je moral »kralj« z vsem svojim veličanstvom, dokler se ni ustavil na cesti, ki je bila k sreči speljana pod robom...

»Ha, ha, ha! vi zemljani vi, ki niste kraljevske krvi!«

Vi se tresete, vam gomazijo mravljinici po hrbtu, a jaz — kralj — sem se postavil še v svojem ponižanju! Vsedel sem se namreč sredi ceste in čakal, dokler ni prišla mama in me po svoje pohvalila: »Oj ti seme nepokojno! Samo za skrb in strah si nam — na — še eno ti priložil.«

Prosim, ali se morda drugim, prej imenovanim vladarjem bolje godi?

(Dalje prihodnjik.)

kih »učenjakov« velika zmošta in ne more nikakor veljati za »barbare«

Nasproti dejstvu, da v zasedenih krajih ob jadranski obali daleč prekašajo Jugoslovani laški živelj, so italijanski delegati pri svetovni konferenci naglašali, da treba narodnosti ne samo šteti, marveč tehtati. Brez pomisleka pišejo Italijani, da je kalabrijski analfabet, potomec Rimljanov, več vreden kakor jugoslovanski učenjak, ki nima prednikov v starini (Annuncio statistico italiano 1914, str. 28, cit. Chopin, n. d. str. 52).

(Konec prihodnjik.)

## Podonavski problem.

Pariz, 7. junija 1919.

Junijaka številka ugledne francoske revije »Revue des deux mondes« je objavila obširen članek »La reconstruction de l'Europe, danubienne«. Pisal ga je René Pinon, eden najgorečnejših francoskih zagovornikov avstrijskega nemštva. Moč je živel pred vojno nekaj časa na Dunaju in sedaj deluje za prijateljske odnose med Francijo in Avstrijo, kar mu Italijani zelo zamerjajo, ker se sami potegujejo za roke maloletne neveste — avstro-nemške republike.

Večji del članka je posvečen zgodovinskemu razvoju čeho-slovaškega naroda, o naši zgodovini, se zdi, je slabo poučen, ker n. pr. Gaja šteje med madžarske pesnike. Podonavski problem formulira tako, kaj postaviti v ono veliko praznino, ki je nastala vsled razsula habsburške monarhije? Pisatelj si želi neko prijateljsko razmerje ob Donavi med tistimi narodi, ki so do včeraj bili pod žezlom habsburškim. Potrebno te platonske ljubezni povdarja pod trojnimi vidikoma: 1. odvrniti Avstrijo od Nemčije, ker bi ta zveza bila nevarna Franciji in Čehom; 2. dati Avstriji potrebne pogoje za življenje kot samostojni državi; 3. sosedne nove države same potrebujejo tako zvezo. Pisatelj pripoznava, da obnovev stare Avstrije ni mogoča, pač pa misli, da se bodo narodi, konstituirani v novih državah, nekaj časa še pisano gledali, potem se bodo strasti polegile in spoznali bodo, da drug drugega potrebujejo, prišlo bo do gospodarske in končno do politične konfederacije.

Končno hoče pomirjevalno vplivati na Italijo, da za njo ni nevarnosti v Avstriji, ki kot velevalast ne more več oživeti, pač pa v veliki Nemčiji s tremi glavnimi središči: Berlinom, Monakovim in Dunajem.

Francija in njenim zmagovalnim zaveznikom torej stavlja na srce, naj gledajo, da najprej utrdijo štiri močne stebre v Srednji Evropi: Čeho Slovaško, Poljsko, Jugoslavijo in Rumunijo. Te treba najprej znotranje konsolidirati, medsebojno zblížiti in jim dvigniti odporno moč, nova avstrijska republika in Madžarija bodeta potem sami po sebi iskali prostor v tem novem posloju.

Priznavamo pisatelju dobrohotnost napram nam in drugim mladim državam, vendar so nekatere njegove premise popolnoma krive; ideja podonavske zveze je povzeta iz vzračja ententinih velesil, a za vresničenje te ideje se rabijo sredstva, ki škodujejo našim državam, ojačujejo nemštvo in utegnejo ententi prinesiti slabe posledice.

Silno naiven je optimizem, ki ga ima Pinon, o avstrijskih Nemcih. On presoja avstr. nemštvo le po osebnem stiku z dobrodušnimi Dunajčani in morda je na kakem lovu ali izletu prišel v stik tudi z gornještajerskimi kmeti. Takih dobrodošnih elementov ima vsak narod, in če bi ti dajali smer politiki, bi sploh ne moglo nikdar priti do bojnih zapletljajev. Za politično prijateljstvo z avstrijskimi Nemci bi bilo potrebno, da radikalno opuste vsako misel gospodovanja nad drugimi narodi in da enkrat za vselej obračunajo z Habsburžani.

Prvo je sicer Renner zatrjeval pri izročitvi mirovnih pogojev v St. Germainu, a svojim besedam on sam ni verjel. Nemštvo je ostalo, kakor je bilo. Najjasnejši dokaz je ravno sedaj divji krik, kolikor ga povzame v Parizu iz francoskega časopisa. radi tega, ter mirovna pogodba priznava Jugoslaviji par renegatskih otokov. Nemška statistika sama jasno dokazuje, da je t. i. nemštvo spodnještajerskih mest in trgov po rodu in domovinski pravici slovenskega rodu ne le po zistemu umetno vzgojeno, vključu temu Nemci hočejo, da se na ljubo tej peščici renegatov žrtvuje pol milijona spodnještajerskih in koroških Slovencev, samo da bodo oni mogli nadaljevati svoje gospodavalno delo.

(Konec prihodnjik.)

## Slovenci širite »Stražo«.

## Dan veselja in pa groze.

Kotlje na Koroškem.

Da bi jih videli, kako so bežali, namreč Nemci, ko so jih dne 28. majnika naši jugoslovanski vojaki pregnali iz koroško štajerske meje. Popoldne so se še držali, okoli poldneva pa so začeli postajati nemirni, ob štirih popoldne pa so spustili v divji beg. Bežali so kot zajci, kar čez njive in travnike, bili so vsi potni in zasopli, vsak je tekel, kar je mogel. Pometali so proč svoje puške, pustili ta svoje kuhinje, topove ter veliko množico municije in strojnih pušk; zgubili so tudi svojo korajžo, s katero so se poprej toliko ponahali, vzeli so seboj edino le strah, strah pred jugoslovanskimi vojski. To je bil prizor, kakor ga naši ljudje še niso videli. Bilo jim je to najboljša zadoščenje za razna nasilstva, ki so jih morali prenašati od nemških vojakov in pa plačilo za strah, ki se ga prestali, ko so se morali skrivati po kletih pred vdarjajočimi granatami. — Pa žalil bog, da tega dneva našega odrešenja nismo mogli praznovati z nekajenim veseljem in sicer vsled nesreč, ki so nas zadele. Nemški vojaki so namreč ustrelili petletnega fantu, Avgusta Svetina, ko je šel med bojem vun iz hiše. Groza pa nas je vse spreletela, ko se je raznesla novica o strašni nesreči, ki se je prigodila na domu našega župana Franca Logar. Ko so Nemci odšli, so našli domaći se nerazpočeno granato; skušali so jo odpreti, a granata se razpoči in pri tej priliki je bilo mrtvih šest ljudi: županove dve hčeri, Jožeta in Fanika, stari 20 in 14 let, županov sin Franc, star 17 let, najemnik na Mušovem, Alojz Kamnik in njegov sin Alojz ter prevzičkar Valentin Najovnik. Le 4-leten otrok rejek, Maksimilijan Filip, ki je sedel in se igral v bližini je ostal nepoškodovan. Pa še ni bilo desti nesreče. Komaj smo dne 30. majnika položili v grob teh 7 nesrečnih žrtv, že se je zopet zgodila nova nesreča. Anton Verguš, star vojak, je prišedši od pogreba šel pobirati ročne granate, katerih je po odhodu Nemcev ležalo še desti povsod okoli. Rekel je svoji ženi, da hoče granate spraviti v stran, da se kdo z njimi ne ponesreči, pa je nesreča zadela njega. Vseled nepredvidnosti se mu je užgala granata in ga je raztrgala. Tako smo v teku dveh dni imeli kar osem nesreč. Da bi bili ljudje vsaj bolj previdni.

## Nemške srednje šole.

Glede na nemške srednje šole je odločilo poverjenišvo za uk in bogočastje z razpisom dne 8. junija 1919 št. 2710 naslednje.

Državna nemška gimnazija v Ptuj in nemške vporednice državne gimnazije v Mariboru se ukinejo.

Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani se pretvori s 1. razredom počenši v realno gimnazijo, v 2. do 8. razr. dosedanjega zavrača pa se sprejme učence iz vseh razpuščenih gimnazij z nemškim učnim jezikom.

Nemške vsporednice državne realke v Ljubljani, ki bi štele prihodnje šolsko leto k večjemu 100 učencev se opuste.

Na državni realki v Mariboru, ki se postopoma razvija s slovenskimi temeljnimi razredi, ostanejo začasno nemški razredi od 2.—7. vanj se sprejmejo nemški učenci iz drž. realke v Ljubljani.

Dijaki 1. razreda smejo delati sprejemni izpit v nemškem jeziku, samo na državni gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

## Tedenske novice.

Izpremembra v osobju. Rudolf Smerdu, bivši kancelist pri okrajnem šolskem svetu v Sežani, se je sprejel kot deželni vladni kancelist v službo politične uprave v Sloveniji in začasno pridobil v službovanje politični ekapozituri v Borovljah. — Dr. Kon. Šmid, finančni koncipist in vodja davčnega okrajnega oblastva v Ptuj, je pozvan v nadaljnje službovanje k generalni direkciji carine v Beogradu. — Davčni asistent Ivan Kranjc in računski praktikant Ivan Burger sta od davčne administracije v Ljubljani premeščen k računskemu oddelku poverjenišva finančnega ministrstva v Ljubljani. — Viktor Logar je imenovan za praktikanta pri upravi tobačne režije ter dodeljen tobačni tlornci v Ljubljani.

Izpremembe v učiteljstvu. Iz šolske službe so odpuščeni in stavljeni na razpolago deželnemu šolskemu svetu v Gradcu: nadučitelj Viljem Neuner, učitelj Bogomir Dietner, učiteljica Ana Jaklin in učiteljica ženskih ročnih del Alojzija Nagler — vsi na štirirazrednici na Muti; nadučitelj Matevž Ko-

rent, učitelj Oskar Schnek in učiteljica Marjeta Brunner — vsi na petrazrednici v Mariboru. — Začasno sta premeščena: Silvester Koštnik, učitelj in šolski voditelj v Topolšici pri Šostanju, za nadučitelja v Št. Ilj v Slov. goricah in Josip Valenčič, stalni učitelj na Zidanem mostu, za učitelja in šolskega voditelja na dvorazrednico na Blanci. — Premeščena sta začasno: Josip Bajtler, stalni učitelj in šolski voditelj pri Sv. Primožu na Pohorju, za šolskega voditelja na dvorazrednico na Zgornji Ponikvi in Andrej Leskovšek, okrajni pomožni učitelj v Slovenjgradcu, za učitelja in voditelja na enorazrednico v Breznu.

Regent Aleksander v katoliški cerkvi. Na Telovo je regent Aleksander prisostoval svečani službi božji v katoliški cerkvi v Beogradu. Sveto mašo je daroval sedanji katoliški župnik »Wagner« ki je imel prav lep nagovor. Prisotni so bili ministri: dr. Korošec, dr. Kramer, Ljuba Davidović, dr. Togomir Alaupović, dr. Marinković, Jos. Gostinčar, visoki vojaški dostojanstveniki: vojvoda Mišić, vojni minister general Hadžić, Slovenec admiral Koch, veliko število poslancev, zlasti Jugoslovanski klub in mnogi hrvatskih poslancev. Po službi božji je cerkveni zbor zapel srbsko himno »Bože pravde«. Občinstvo je prestolonasledniku pri vходу v cerkev in pri izhodu priredilo burne ovacije.

Odvetniški in notarski uradniki v Mariboru so imeli dne 18. t. m. stanovsko zborovanje, kjer so se glasno sklenili ustanovitev lastnega društva odvetniških in notarskih uradnikov za celo mariborsko sodno okrožje s sedežem v Mariboru. Narodni preobrat v Mariboru je pokazal potrebo, da se organizira v tem mestu tudi ta stan ter intenzivno sodeluje povsod, kjer so do sedaj po večini nastopali številni nemški tovariši, ki pa se nikdar niso hoteli pridružiti našim stanovskim društvom, marveč so se po svoje organizirali z njih tovariši po Gradcu in Dunaju. Od kar je uveden novo civilno pravdni in izvršilni red in zlasti, odkar je razlegneno sodno zastopanje v smislu § 31 c. p. r. tudi na v to vsposobljene pisarnovodje se ustroj pisarniškega poslovanja po vsem razlikuje od uradovanja pod starim civilno pravnim redom. Kakor se sedaj zahteva mnogo več znanja in odgovornosti pri sodnih uradnikih ter se jim je temu primerne spreminjale njih naslove in vredilo plačo, tako je tudi v odvetniških in notarskih pisarnah nastala potreba po stalnih, discipliniranih uradnikih z večjo izobrazbo, da zamorejo vršiti odgovorne službo v razbremenjenosti šefov, v zadovoljnost strank in olajšanje sodnega postopka. Temu primerne je urediti tudi njih imenovanja in plačo. Vse potrebne korake bo podvzelo novo društvo sporazumno s tovariškimi društvi v Celju in Ljubljani. Na zborovanju se je nadalje soglasno sklenilo, da se mariborski tovariši pridružijo znani resoluciji celjskega društva odvetniških in notarskih uradnikov z istimi zahtevami in predlogi in da se te resolucije epopšije odvetniškim in notarskim zbornicam ter odvetniški zvezi. Društvo je prepričano, da mu bodo zlasti v tem času svetovnih preobratov, ko se ustanavlja nove države, ko se vjednjujejo posamezni narodi, ko iščejo zaščite in uspehov vsi sloji v njih stanovskih organizacijah — pristopili brez izieme vsi odvetniški in notarski uradniki in uradnice, vstevši kandidate kot redni, odvetniki in notarji pa kot podporni in ustanovni člani po celem okrožju Mariborskega sodnega okraja. V pripravljani odbor so izvoljeni: Dragotin Gilčvert (pisarna dr. Rosina) Franjo Moreše (pisarna dr. Rapoc) in Fr. Moškon (pisarna dr. Sernee), ki sprejemajo priglase ter dajejo vsa potrebna pojasnila.

Srebrna obletnica kršč.-soc. delavske organizacije se je praznovala v soboto in v nedeljo v Mariboru na prav lep način. V soboto večer je bil v Studencih pri Mariboru dobro obiskan shod železničarjev, na katerem sta poročala glavni tajnik J. S. Z. Anton Komljanec in dr. Lenard. Ustanovila se je podružnica JSZ za železničarje, h kateri je pristopilo takoj okrog 70 železničarjev. V nedeljo zjutraj so imeli člani mariborske skupine JSZ skupno službo božjo v Alojzijevi cerkvi. Popoldne pa je bil izlet na Goro pri Sv. Petru niže Maribora. Vreme je bilo sicer neugodno, tako, da jih je veliko odvrnilo od izleta, a kljub temu se je zbralo nad 200 neustrašenih delavcev in delavk, Orlov in Orlic, ki so pohiteli k Materi božji na Goro, kjer so se molile slovesne večernice. Po večernicah se je vršilo na vrtu gostilne Maršec slavnostno zborovanje, kateremu je predsedoval in ga vodil predsednik mariborske skupine JSZ č. g. ravnatelj Bogovič. Na shodu so govorili glavni tajnik J. S. Z. Komljanec, urednik »Slovenca« Kremžar, železničar Karba, uslužbenec Krepek in drugi. Shod je bil veličastna manifestacija za pravice jugoslovanskih

skega proletarijata na podlagi večnih in neminljivih krščanskih resnic.

Koncert moškega pevskega zbora snujode se Glasbene Matice v Mariboru pod vodstvom gesp. deželnosodnega svetnika Oskarja Dev v soboto večer je bil po splošni sodbi prav izvrsten. Številni moški zbor je pel pesmi precizno; dinamika, od najkrepkejšega fortissima do komaj slišnega pianissima, je bila naravnost prvo vrstna. Zlasti so ugajale koroške narodne pesmi: Da bi bila liepa ura in Na vas ter goriska: Dobro jutro, ljubca moja. Solospevi g. Costaperia so bili lepi, a boljše nam je ugajal zbor. Sklepna točka: Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmi s spremljevanjem vojaškega orkestra pa nas je naravnost očaral. G. kapelniku častitamo na njegovem uspehu in želimo, da nam še večkrat priredi tako prijeten večer.

Razpuščen občinski odbor. Poverjenišvo za obranje zadeve je razpustilo občinski odbor v Saksaku (okraj ptujski). Z vodstvom občinskih poslov je poverjen gerent Franc Stebih, posestnik v Osladih, ki so mu imenovani za priseljenike: Martin Zlodnjak, posestnik v Botkovcih; Franc Zelenko, posestnik v Lipovcu; Anton Vnuk, posestnik v Oblakih ter Martin Lubec in Matjaž Tikvič, posestnika v Oblakaku.

Popolno vseučilišče v Ljubljani. Ministrski svet je pretekli teden razpravljal o jugoslovanskih univerzah ter sklenil, da se ustanovi ljubljansko vseučilišče z modroslovno, juridično, medicinsko, teološko in tehnično fakulteto. Beograjskemu vseučilišču se pridene agrikulturna fakulteta, ravnotako tudi zagrebškemu.

Višji šolski svet. V III. redni seji Višjega šolskega sveta dne 12. junija 1919 so se stavili predlogi poverjeništvu v osebnih srednješolskih zadevah. — Oddalo se je več stalnih učnih mest, upokojilo več učnih moči, oddalo stalno mesto šolskega sluga na moškem učiteljskem v Mariboru. — Krajna občina Hrastje — Mota se prešla iz šol. okoliša kapelskega v šolski okoliš Vnoja vas. — Na osemrazrednih ljudskih s 6. razredom dalje in na meščanskih šolah v Ljubljani se vede srbohrvaščina kot obvezen predmet; sistemizirati se dve učni mesti na I. dekliški ljudski šoli v Ljubljani za pouk v srbohrvaščini na deških in dekliških osemrazrednih ljudskih in meščanskih šolah v Ljubljani. — Poroča se o uspehu ureditve učiteljskih plač v območju deželne vlade za Slovenijo in se enim, ki so jim bili poverjeni posli ureditve, izreče priznanje in pohvala. — V območju policijskega rajona v Ljubljani se zaključijo šolsko leto za srednje, meščanske in ljudske šole istočasno. — Razpravljalo se je o predlogu na poverjenišvo, naj se preosnuje državna gimnazija v Novem mestu v realno gimnazijo. — Pretresa se predlog na poverjenišvo o enakopravnosti hospitantk na srednjih šolah z rednimi učenci. Potrdi se sklepi učiteljskih zborov o izključitvi nekaterih dijakov.

Razpis proforskih mest. Na državni obrtni šoli v Ljubljani se s pričetkom šolskega leta 1919 — 1920 razpisuje deset proforskih mest IX., oz. VIII. čin. razreda in sicer tri inženirska učna mesta za gradbeno stroko, tri inženirska učna mesta za mehanično tehnično stroko, eno inženirsko učno mesto za elektrotehniko, eno učno mesto za dekorativno in figurarno risanje in eno mesto za obrtno trgovske predmete. Pravilno tolikovane prošnje, naslovljene na poverjenišvo za uk in bogocastje, je vložiti do dne 30. junija pri ravnateljstvu državne obrtne šole v Ljubljani, kjer se dobe tudi natančnejši podatki. Če mogoče, se naj prosilci osebno predstavijo ravnateljstvu.

Razpis zdravniške službe v Radencih. Deželna vlada v Ljubljani je razpisala službo okrožnega zdravnika v znanem štajerskem kopališču v Radencih. Služba okrožnega zdravnika je združena s službo kopališnega zdravnika v Radencih.

»Mariborskemu Delavcu« v pojasnilo! »Mariborski Delavec« imenuje prof. dr. Capudra denuncijanta, menda, ker je baje denunciral kranjske diake srbofilstva. Prosimo slavno uredništvo, naj vzame v roke »Slovenski Narod« z dne 1. marca 1919. Tam je g. Oskar Dev, ki je bil svojčas preiskovalni sodnik zoper omenjene diake v Kranju, priobčil dolg članek, v katerem hoče po aktih pojasniti celo zadevo. Zaključek njegovih izvajanj je, da je ovadbo naredil Modic, suplent v Kranju, intimen prijatelj Capudrov, iz česar samo namiguje, da je z denunciacijo moral biti v zvezi tudi prof. Capuder. K temu v pojasnilo, da suplent Modica v Kranju ni nikdar bilo, torej tudi ni mogel denuncirati. Bil je pač neki profesor Modic v Ljubljani, eden naših najblajših značajev, ki je padel zadet od sovražne granate, sredi svojih ljubljenih Bošnjakov, za katere se je ves žrtvoval. Nerazum

ljivo nam je, kako more preiskovalni sodnik Oskar Dev, ki tako tenkovestno štiti bivšega nemškutarja okrajnega glavarja Schitnigga, pritakniti k zadevi dr. Capudra samo na tej podlagi, ker je bil baje prijatelj neke osebe, ki pa v resnici ni nikdar existirala. Bo pač treba bolj pogledati v akte in ugotoviti, da bo to temeljito izvršil višji šolski svet. Na vsak način je morala biti oseba denuncijanta za preiskovalnemu sodniku in okrajnemu glavarju dobro znana, torej nam je netazumljiva taka posneta v osebi in to čudno Devovo pojasnilo »po aktih«.

Za koroške begunce. Podružnica osrednjega zavarovalnega oddelka za Slovenijo v Mariboru je vposlala odboru za koroške begunce vdove in sirote na koroški fronti padlih junakov nabrana dajila po sg. poverjenikih: Ivan Urek, Vransko 271 kron 80 v. Lovro Vaupt, Slov. Gradec 284 kron. ŽHG poštni in hrzlojavni urad Maribor 262 kron. N. N. poštna uradnica 10 kron. III. etap. stotnija 70 kron. Posojilnica Celje 100 kron. Dr. J. Kolšek, Laško 619 kron. Albin Sprajc, Poljčane 224 kron. Dr. Ljudevit Šulker, Brežice 1035 kron. Uradnice Ekspoziture sklada za voj. vdove in sirote Maribor 3628 kron 40 v. Dek. moško učiteljske v Mariboru 308 kron 80 v. Skupaj 5813 kron. Darovateljcem in nabiralcem naša priročna hvala. Vodstvo podružnice v Mariboru.

Otvoritev rednega prometa na Koroškem v zasedenem zemlju. Z 10. junijem je bil odprt na progi Dravograd — Meža — St. Pavel v Labudski dolini in Jesenice — Svetna vas — Borovlje redni osebni promet. Na progi Dravograd — Meža — St. Pavel v Labudski dol. vozijo redno vlaki z odhodi z Dravograda Meže ob 7.59, 11.58; prihodi v St. Pavel v Labudski dolini 8.49, 12.44; odhodi iz St. Pavla v Lab. dol. 10.36, 15.41, prihodi v Dravograd Meža 11.24 in 16.26. Na progi Jesenice — Svetna vas — Borovlje pa vlaki z odhodom iz Jesenic ob 10.05, prihodom v Borovlje 11.47; ter odhodom iz Borovelj ob 16.10 in prihodom na Jesenice ob 18.10.

Okoliškim kmetom in najemnikom. Mestna občina (stavbeni urad) oddaja okoliškim posestnikom in najemnikom gnoj iz greznic in sicer brezplačno. Odpeljati si ga mora vsak sam. Greznice so večinoma prenapolnjene, a mestna uprava ima premalo konj in vozov na razpolago. Oglasiti se je treba pri mestnem stavbenem uradu (poslopje glavne pošte, II. nadstropje).

Štajerski slovenski trgovci se v »Novi Dobi« pritožujejo čez postopanje konzorcija veletržcev za manufakturo v Ljubljani. Mi jim na to samo tiho na uho povemo: »Sami krivi!« Zakaj se ne organizirate v celi Sloveniji v eno telo in ste še vedno Štajerci, Kraajci, Primorci, Korošci. Ne kranjska ali štajerska trgovska zbornica temveč »trgovska zbornica Slovenije« in tu imate v rokah držalo noža s kojim lahko izrežete rakrane naše trgovine ala Kraker — Schramke itd. — »Merkur«.

Konjska dirka se vrši v nedeljo dne 6. julija 1919 na dirkališču v Ljutomeru. Začetek ob pol 14 uri (pol 2. uri popoldne). Ker je ta dirka prva v svobodni Jugoslaviji, hoče dirkarsko društvo isto prirediti sijajno z vojaško godbo. Po dirki koncert. Natančnejši vopred po lepakih. Jugoslovani — sestri in bratje — počastite naše obmejne muroslovske Jugoslovane na ta njihov staroobičajni praznik s prav mnogobrojnimi posetom. — Sedaj imate lepo priliko, videti te obmejne kraje — to vrlo narodno, zavedno ljudstvo in njihove krasne, čile konje.

Ljubljana ne sme biti več zaplankana vas, postati mora velikomestna. Pomislite vendar. Človek gre zvečer v gledišča, umetnost ga užeja, po gledišču bi rad izpil vrček piva, a je že vse zaprto, iti mora spat in odložiti svoje velikomestno hrepenenje na drugi dan! Ali ni to škandal za kulturo starokranjskega želodca? Tako toži ljubljanski »Slovenski Narod«. Mi smo pa doslej mislili, da je ljubljansko ponočno oštarijsko življenje izrodek starokranjskega ponočnega vaškega rogovilenja in ima svoj vzrok v pomanjkanju družabne in domače kulture. Kulturnemu Francozu ali solidnemu Švicarju najbrže ne bo prišlo na misel, da bi šel ob 11. uri po noči v gostilno ali kavarno na vrček piva. Ako je ob tem času doma, potem ali spi, ali dela, ali se nahaja v krogu rodbine, ali bo pa povabil k sebi prijatelje, toda ne na litre vina, ker zato je pretrezen in prekulturn. Bo čas tudi za nas, da slečemo starokranjsko kožo.

Državna posredovalnica za delo podružnica za Ptuj in okolico. Dne 10. junija je začela poslovati podružnica za Ptuj in okolico državne posredovalnice za delo, z začasnim sedežem v Strnišču pri Ptuju. Delokrog podružnice se razteza tudi na ljutomerski okraj. Uradne ure za stranke so: od

9—12 in od 14—16 ure; ob nedeljah, praznikih in ob sobotah popoldne se ne uraduje. Stranke iz oddaljenih krajev se lahko obračajo na podružnico pismenim putem.

Belgija priznala Jugoslavijo. Belgijski minister za zunanja dela je izročil dne 13. t. m. našemu poslaniku v Parizu noto, s katero vlada kraljevine Belgije priznava kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Parlamentarne počitnice. Po poročilih iz Beograda se bodo pričele parlamentarne počitnice s 15. julijem in bodo trajale do 1. septembra.

Kdo kaj ve? Aleks Hase in sin Ludovik iz St. Petra pri Velikovem je izgubil pri begu v Velikovem svojo ženo Ivano Hase in triletno hčerko Roziko. Kdor bi o njih kaj zvedel, se prosi porečila na naslov: Maks Hase, begunec na kmetijski šoli v St. Jurju ob juž. žol.

Zaplenjeni konji. V soboto, dne 21. t. m., so v Mariboru na povelje ministra za trgovino v Beogradu inhibirali konjski transport, ki je bil deklariran kot klavna živina. Konje so naložili v Zagrebu za Dunaj. Živinozdravnik M. Hinterlechner je zaplenil 108 konje.

Podkovska šola v Ljubljani se otvori dne 1. julija 1919. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole učijo tudi ogledovanja klavne živine in mesa. Tečaj traja do 31. dec. 1919. Javiti se je treba takoj pri podkovski šoli Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani.

Razpis dražbe. Med demobilizacijskim blagom v Mariboru se nahaja več novih vinskih stiskalnic z vsebino koša za 100, 185 in 300 litrov in več novih železnih peči razne velikosti. Pismene ponudbe za nakup istih je doposlati do 30. junija na gospodarsko komisijo za stvarno demobilizacijo odsek v Mariboru. Prekupovalci so izključeni. Komisija si pridržuje pravico izbire med ponudniki ne glede na visokost ponudbe. Radi ogleda blaga se je prijaviti ob delavnikih med 14. in 18. uro v sobi štev. 1 okrajnega glavarstva v Mariboru. Ing. Krivanec.

Dražbeni oklic. V zapuščinski zadevi po Vidu Janžekovič, župniku v Svečini, se prodajo na javni dražbi dne 26. t. m., ob 9. uri dop. v župnišču v Svečini v zapuščino spadajoče stvari in sicer živina, vino, jabolčnik, pohištvo, vinsko posodje itd. proti takojšnjem plačilu.

Oddaja konj. Dne 28. junija dopoldne ob 10. uri se bodo v artilerijski vojašnici oddajali kmetovalcem konji. Med njimi je več lepih plemenitih kobil. Kmetje, ki želijo konje, naj prinesejo prejšnje, potrjene od obč. urada, ter jih izročijo živinozdravniku Hinterlechnerju. Stranke, katerim se se odvzeli konji in imajo rumene liste, naj prinesejo iste seboj. Ravnotako naj prinesejo posestniki seboj tudi bela potrdila, ki so dobili pri oddaji (klasifikaciji konj). Konji se bodo oddajali samo posestnikom mariborskega in slovenjgraškega okraja (ki so trpeli vsled vpada koroških Nemcev).

Ameriška pomoč za otroke v Mariboru. Nakaznice za prehranjevalne dodatke za otroke do 10 let se bodo izdajale v pisarni za izdajo krušnih kart (poslopije magistrata v pritličju, koder je bil prej zglasevalni urad) za zadetne črke A—G dne 25. junija, H—L dne 26. junija, M—R dne 27. junija, S—Ž dne 28. junija, vsakokrat dopoldne od 9. do 11. ure. Pokazati se mora nakupovalna izkaznica. Izdaja prehranjevalnih dodatkov se vrši od 30. junija naprej in bode tozadevno izšlo še natančnejše obvestilo. Sprejeti predmeti se smejo porabiti samo za otroke, katerim so namenjene. Podaritev ali prodaja se bode kaznovala in sicer bode kaznovan dajalec in jemalec. Odvzeta bode tudi nakaznica in z njo pravica do nadaljnjih prejemkov.

## Dopisi.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 29. t. m. popoldne ob pol 16. (pol 4.) uri pri Ormožu kat. narodni dijaki igra »Zloba in zvestoba«.

St. Ilj v Slov. gor. Vabimo k občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v St. Ilju v Slov. gor. ki se vrši v nedeljo, dne 29. junija, po rani s maši v Slovenskem domu v St. Ilju. Naša posojilnica slavi 25letnico svojega obstanka. Njej glavna zasluga, da se je naš St. Ilj tako dolgo uspešno upiral germanskemu navalu. Naj pride na občni zbor vsi naši šentiljčani, člani in nečlan, moški in ženske!

Laporje. Dne 30. maja t. l. je vojak 26. p. Jakob Mlaker iz Zabajke prvi iz naše župnije do roval svoje kri in življenje za Jugoslavijo. Bil je vrl in neustrašen mladenič; pozivu, da brani naš domovino, se je takoj odzval. Slava mu in večji spomin! Staršem pa naše sošaljce; darovali ste ju naka na oltar naši mladi državi!

Sv. Ema. Posejilno in hranilno društvo pri Sv. Rmi ma dne 8. julija 1919 ob 4. uri popoldne svoje redni občni zbor za l. 1919.

## Naročnikom!

Cena „Straže“ se je s 1. majem t. l. zvišala in stane celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 5.—. Naročniki, ki so naročnino že naprej plačali, še doplačajo od 1. maja naprej mesečno 50 vin. Kdor do 1. julija dodatka ne plača, temu se bode dobila naročnina primerno prikrajšala. Modri križ na ovitku znači, da je naročnina potekla. Kdor v pravem času ne poravnava naročnine, se mu pri sedanjih draginjah ne more več kakor dve ali tri številke še poslati, potem se mu list ustavi. V začetku maja so dobili vsi naročniki položnice; ker je teh še do tri četrtine ne zunaj, se sedaj ne morejo nove priložiti.

## MALA NAZNANILA.

### Proda se: POZORI!

Biči iz usnja . . . K 2:50,  
jerm-nje za cepe . . . 2:30,  
goži za cepe . . . 2:50,  
kose 70—100 cm  
dolge a 12— do „ 16—  
brusni kamni a „ 2:50,  
srpi a K 5:50, 6— „ 6:50,  
glavni roboi lepo  
pisani a „ 16—  
moške predpasnike „ 6—  
ženske „ 4—  
12—, do „ 16—  
oxford srajce za  
fante „ 45—  
plavotisk, cefiri, oxfordi,  
platno belo, klot črni, ba-  
listi. — Razpošilja po ce-  
lom kraljestvu kom. skla-  
dišče

**ALOJZIJ GNIUŠEK,**  
Maribor, Glavni trg 6.  
Trgovci znaten popust.

### Motorno kolo

se prod. Koroška cesta 76, Ma-  
ribor. 1186—81

### Svinjske kapljice proti svinjski rdečici

priporoča lekarna F. PRUL, Ma-  
ribor, Glavni trg. Cena steklenici  
2 K. Če hočete ohraniti svinje  
zdrave, naročite takoj te izborne  
kapljice. 1161—79

Mrtaveli stebri za plote postav-  
ljati in strešna opoka se dobi pri  
Jožef Nekrep, Mozartova ulica  
59, Maribor. 1091

Dobre sveče bučno olje večjo mno-  
žino prod. Adolf Kos, Maribor,  
Glavni trg 4. 1160

Omara, postelja s vlogi, spalna  
mizica in otonar se prodajo. —  
Vpraša se Krievina 202, ob Laj-  
terberški cesti. 1176

### Veliko zalogo okrasov za krste,

čevljarstvo orodje, kakor obročke,  
čehlje vseh vrst, več tisoč pil ima  
v zalogi in prodaja na debelo  
Ivan Homšak, glavna pošta, Ma-  
ribor. 1160

Hišna lekarna s vso opremo in s  
zdravili, zdravilski instrumenti,  
divan za zdravljenje pri boleznih,  
umivna miza, zobozdravniška in  
zobotehniška oprema je na pro-  
daj. Ana Konecnik, Gorajgras.  
1196

Dva svilejska hleva iz motnih  
brn v dobrem stanju ter kurjak,  
dolg 4 metre, so na prodaj. Vpra-  
ša se v Cvetlični ulici št. 14, Ma-  
ribor. 1198

Urarska delavnica popolnoma ure-  
jena se prod. za 2000 K. Koroš-  
ka cesta 42, Maribor. 1192

Košnja se prod. v Leitersbergu.  
Več pove Pesek Jožefa, Leiters-  
berg. 1189

Lep harmonij s lepo dnevničnim re-  
gistrom je na prodaj. Vpraša se  
v Mariboru, Silerjeva cesta 4,  
pritl. 1194

## GOSTILNA

s 6 sobami, 1 kuhinja, klet,  
vrt, dvorišče, lepe brajde,  
je na prodaj. Hiša stoji 10  
let. Cena 40.000 K. Studen-  
ci pri Mariboru, Brežne s.  
(Uferstrasse) št. 59 a. 1187

Proda se: veliko posestvo, obsto-  
ječe iz vinograde, sadonosnika,  
gorda in njiv. Vinčarsko in gos-  
podarsko poslopije. Posestvo meri  
56 orolov, is vse v dobrem stanju  
in leži v bližini Maribora. Kupel  
oj se oglašajo v Krambergerjevi  
gostilni. Krčevina pri Mariboru.  
1198

Hiša s lepimi vrtni se prod. Hu-  
go Wolfova ulica 42, Maribor. 1197

Proda se umivalna omara za po-  
sodo, železna postelja s matraci,  
svetilka za obesiti, banja za ko-  
pati in orodje za telovadbo. Ge-  
sarska ulica 8/II, Maribor. 1200

### Mizarji pozor!

Posteljne prodaja na debelo in  
drobno. 1124—75

Mizarska zadruga v Mariboru,  
Grajski trg št. 3.

### Kupi se:

Kupim lahke gos odaraki voz za  
dve kravi. Marija Koprivnikova,  
Badlgasse 15, Maribor. 1166

## Službe:

Več čevljarjev za fiao in vojaško  
dolo proti dobremu in stajnemu  
sastavku sprejme V. Glušič, Graj-  
ska ulica 20, Maribor. 1121

Učenca op. e. m. g. Dusek, asedar  
in stačičar v Mariboru. 1162

## Sodarski mojster Ivo Hvalce

v Tegetthoffovi ulici 81, Maribor,  
prevzame staro in novo sodarsko  
dolo tudi od znanj, tam se tudi  
stari sodi vsake velikosti na pro-  
daj. 1178

Pridnega in sameljivega hlapca,  
ki bi tudi kruh vozil sprejmetako  
Janez Böhm, Fram pri Račah. 1174

## Razna:

Trgovina v okolici Maribora se  
lече v najem. Ponudbe se naj poš-  
ljejo na upravo Straže pod šifro:  
„Trgo. 60“ 1170

Vožnja najme Jožef Nekrep, Mo-  
zartova ulica 59, Maribor. 1090

Spodnja in Gor. Savinjska  
dolina in Slovenjgraški  
okraj. 1199

Kdor hoče po-  
ozni

naj si naroči nov patentiran na-  
čim odznanja, kateri je polvilco  
ceneje; kdor rabi načrte in pre-  
račune za stavbo, kdor rabi si-  
darje, opako, cement, apno, š-  
leznino naj vse to naročuje pri  
Dragotinu Korošcu,  
stavbeni mojster 848  
v Zalcu pri Celju.

## Pohištvo.

najboljše kakovosti izdelnje  
in prodaja po nizkih cenah  
Obrotna zadruga mizarskih  
mojstrov v MARIBORU, Graj-  
ski trg št. 3.  
kupiše tudi vsakovrstni  
mizarski les. 63

Stanovanje s 2 sobama, s koro-  
škim, s hrabro, s jedila, oba na služni-  
šad se odda stranki brez otrok.  
Vpraša se: Glavni trg 12, Ma-  
ribor. 1179

Gospodilna liče opremljeno sobo  
s hrano in okraje pri samostojni  
gospoj. Ponudbe na upravo. 1120

Dijak in nižje-gimnazijskih raz-  
redov se sprejme na stanovanje  
in hrano. Kje, pove uprava. 1191

## Konverzacija

ponuja mlad moč brezplačno,  
amoben francoščine in angleščine.  
Rebernik, Tegetthoffova cesta 56,  
Maribor. 1180

## Obleke

od preposte do vsakovrstne naj-  
finije, domače, dobro in vestno  
dela, vsake velikosti, izborne ka-  
kovosti izdeluje točno in solidno  
ter prodaja 719

ALOJZIJ ARBEITER,  
Maribor, Dravška ulica št. 16,  
pri starem mostu.

## Perlo pravzame v likenje

Fanika Gleinzer, Reiserjeva ulica  
6, Maribor. 1168

## SENO

po najvišji cen. kupuje vsjet veletrgovina

**Birgmayr Maribor**  
Tegetthoffova cesta 77.  
Telefon 246. 1199

## Vina

stara in nova, hlaška, prvovrstne kakovosti, prodaja v  
steklenicah Franc Starič, trgovec, Lutrova ulica štev. 9  
Maribor

## Razpis dražbe.

Med demobilizacijskim blagom v Mariboru se nahaja  
več novih  
vinskih stiskalnic  
z vsebino koša za 100, 185 in 300 litrov in več novih  
železnih peči razne velikosti.  
Pismene ponudbe za nakup istih je doposlati do  
30. junija t. l.

na gospodarsko komisijo za stvarno demobilizacijo, odsek  
v Mariboru.

Prekupovalci izključeni. Komisija si pridržuje pravico  
izbire med ponudniki ne glede na visokost ponudbe

Radi ogleda blaga se je prijaviti ob delavnikih med  
14—18 ure v sobi št. 1, okrajnega glavarstva v Maribo-  
1184

Ing. Krivanec.

## Sanatorij Mirni dom

je spet odprt in sprejema bolnike vseh  
vrst, kakor tudi okrepčanja potrebne.  
Zdravljenje, tudi izvrstna hrana pri zmerni  
ceni. — Pojasnila daje lastnik in vodja  
dr. Fran Čeh, pošta Gor. Sv. Kungota  
pri Mariboru.

## Delo na polju je tu!

Ste že naročili košaro in sedež za voz ter druge jer-  
base za gospodarstvo? — Kodeluje jih „Pletarska šola v  
Strnišnem pri Ptuj“, 10 minut od železniške postaje Sv.  
Levrene na Dr. polju. Naročite lahko pismeno ali ustmeno  
v Strnišnem in v Ptuj v trgovini J. Peteršič 1159

Stavbena pisarna:

## FRANJO NERAD,

mesni zidar in mojster v CELJU.

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela.  
Izdaja strokovna mnenja, izvršuje načrte in  
proračune po dnevnih cenah. 1028

## Nekrep Jožef,

tesarski mojster, stavbenik in podjetnik.

Maribor, Mozartova ulica 59

se priporoča za vsakovrstna nova stavbna dela  
ter sprejema tudi popravilna dela. 1195